

M O N T E A L E G R E

=====

MAANDBLAD ten dienste van de Gereformeerde Kolonie te Monte Alegre
Paraná -- Brasil.

=====

R E D A C T I E

M. B O S

A. N A P

R. N A U T A.

Adres Redactie: Monte Alegre, Paraná, C.P. 71, Brasil.

Coorespondentieadres in Nederland: R.J. GROENVELD
Englumstraat 9
Oldenhove, Gn.
Gironr. 982435.

Abonnementsprijs: In Brasil: NCr\$ 5,35 per halfjaar.
In Holland of elders: f. 5,50 of DM\$ 2,00 per
halfjaar.

Verschijnt maandelijks.

=====

I N H O U D :

Pag.	2.	Schriftoverdenking.
"	5.	Bij het begin van het jaar ANNO DOMINI 1968.
"	7.	'Hoe het begon'. De voorgeschiedenis van de Kolonie IX.
"	8.	Openbaar kunstbezit - voor een week in huisbezit.
"	9.	Gedicht.
"	10.	Het Weeroverzicht.
"	11.	Persschouw. Reisverslag Middenoosten, Dr. C. v.d. Waal.
"	12.	Van de Redactie.
"	13.	Kritische Kroniek.
"	14.	Onderwijs: Welkom Weer thuis - weer beginnen. Een heel lokaal vol met.... Avondcursussen Huishoudschool.
"	17.	Jeugdrubriek.
"	17.	Rubriek voor de Vrouw. De eerste zitting van het Consultatiebureau.
"	19.	Jeugdleven: Het 11e Congres.
"	20.	Kerkelijk nieuws.
"	22.	Coöperatienieuws

=====

JANUARI - FEBRUARI 1968

=====

3e Jaargang, n° 1.

=====

SCHRIJFTOVERDENKING

Het Paradijs in de woestijn.

... en (Jezus) was bij de wilde gedierten en de engelen dienden Hem.

Marcus 1 : 13 b.

Vergelijken we deze tekst met wat Mattheus ons er over meedeelt, dan kan er geen twijfel over bestaan, of de engelen en wilde dieren zijn pas gekomen, toen Jezus de Satan in zijn drieërlei verzoeking had afgeslagen. Ze zijn dus de lijfwacht van de triompherende Christus en geen hulptroepen van de strijdende Borg. De Vader in de hemel zendt Hem nu, na zijn veertig dagen lange tentatie in het gezelschap van de duivel, de toch wel zeer wonderlijk combinatie van engelen en wilde dieren. Is dat nu het loon, dat Zijn God Hem geeft voor deze overwinning ?

Ja, dat is het loon des Vaders.

Maar dit loon is tevens een teken, een garantieteken van het de Christus voorgestelde loon, dat komen zou op de volle vervulling van Zijn ambt.

Het is loon, want de Vader geeft Hem nu wat Hij uit de handen van Satan weigerde te ontvangen.

Zie, engelen haasten zich, als de duivel zich van Hem afwendt, om Hem te dienen.

Wat is hun dienst ? Wel, zij moeten Hem bedienen. Zij moeten de tafel dekken, maar in de woestijn. En de spijsen daarop zetten voor het aangezicht van de hongerige Zoon.

Nu is het ogenblik gekomen, dat Hij eten mag. Maar dat eten heeft Hij niet door een toverwoord uit woestijnstenen te voorschijn gehaald - neen, Hij ontvangt het als gehoorzame Zoon des Vaders ter rechter tijd. Zo geeft de Vader in deze dienst der engelen getuigenis aan het antwoord, dat deze tweede Adam gaf op de eerste verzoeking: Zijn honger eigenmachtig te stillen.

Toen heeft Christus gezegd, dat Hij alleen zou leven bij het Woord dat uit de mond Gods zou uitgaan. En Hij bleef, daarop vertrouwend hongeren.

Maar nu geeft de Vader daarvan getuigenis: Zijn Woord gaat uit; engelen reppen zich; de tafel wordt gedekt; de spijsen worden Hem vóórgezet, en daar in de woestijn ontvangt de gehoorzame Zoon door de dienst van 's Vaders knechten, de overvloed van 's Vaders tafel.

Maar er komt een tweede. Het is in dit verband ook van grote betekenis, dat Christus door engelen wordt bediend. Deze engelen had Satan ter sprake gebracht bij de tweede verzoeking: Werp U neder, de engelen zullen U wel dragen; ze staan hier, bij de tempelberg, waar zij voor Gods aangezicht op en neder dalen, gereed om U op te vangen en zonder letsel naar beneden te dragen. Christus heeft ook deze verzoeking afgewezen. Niet, dat Hij niet geloofde in de dienst der engelen; maar juist omdat hij geloofde dat de engelen er wel komen zouden, indien Hij slechts de weg des Vaders betrad. Zijn Vader zou dan wel voor de dienst der engelen zorgen. Aan dat geloof van de Christus geeft nu God wederom getuigenis. Hier komen de engelen en verblijden zich er over, dat ze zijn uitgezonden om de overwinnende Mensenzoon door hun dienst te huldigen. De oude orde keert weer, en mens en engel vinden hier in de woestijn in de rechte houding, waarin zij tegenover God staan, ook de rechte verhouding weer tegenover elkander.

En dan dat laatste van die wilde dieren. Het gezelschap is wonderlijk, zeiden we. Maar de combinatie is toch treffend, en het loon des Heren voor Hem, die de derde verzoeking afwees, is toch wel tékenend. Heeft het iets met de derde verzoeking te maken?

Ja, zeer veel. Want als deze wilde dieren Hem omgeven, is er bij alle vragen die we kunnen stellen, toch één zeker: deze dieren der woestijn hebben onze Heiland geen enkel ietsel kunnen toebrengen. Hij wandelt er tussen door, terwijl geen van hen Hem kan deren. Dus ziet ge Jezus hier als Koning, die zelfs het wild gedierte in Zijn macht houdt. Een Koning, die heerst over legerscharen, die een Augustus in zijn gevolg niet kan dwingen. Hij is dan ook Koning naar een andere orde.

Maar nu ziet ge ook het verband met de laatste verzoeking. Daar heeft de duivel juist het koningschap ter sprake gebracht, het koningschap over de ganse wereld met al haar rijkdom. Maar Jezus heeft geweigerd enige koninklijke glorie te ontvangen uit de handen van Satan. Hij verkiest de weg des Vaders, hoewel het een weg van smaad en kruisdood zal zijn, boven de weg der opgaande glorie, die Satan Hem valselijk voortvoert. En in het afwijzen van dit 'koninklijk aanbod' heeft Christus geloofd, dat het koningschap wel komen zou, - in de weg der gehoorzaamheid. Hij heeft geloofd in wat de Vader Hem beloofd had.

En zie nu het loon. Nauwelijks is de Satan afgetrokken, of de hemel gaat open, en God bekleedt deze Mens met de koningsmantel en zet Hem de koningskroon op. Zo staat Hij in de woestijn als de gekroonde koning. Engelen zijn Zijn dienaren; wilde dieren vormen Zijn leger. En allen huldigen Hem.

Wonderlijk vertoon. Maar toch - hier is de Koning.

Wie kan het loochenen?

Want nu zien we hier in de woestijn der verzoeking plotseling doorbreken de werkelijkheid van het paradijs. De tweede Adam eet uit de hand Gods. De knechten Zijns Vaders bedienen de tafel. Hij wordt gekroond met de waardigheid eens konings en zelfs de dieren des velds zijn Hem onderdanig en letten op Zijn koninklijke wenk. Zó was het in het paradijs.

In die rechte stand tot God en alle dingen heeft Adam gestaan. Die blijde gunst van Gods welbehagen, is Adams licht en vreugde geweest. Hier kéért het weer - voor het eerst, na eeuwen lang te zijn verloren geweest. Het keert weer, temidden van de dorheid der woestijnen; in een wereld, waarin de zonde het stempel van dood en versterving heeft gedrukt.

Zo draagt deze ingedragen werkelijkheid van het paradijs wel duidelijk het stempel van herstelling, van verlossende genadekracht.

Zo heeft God de Vader de Overwinnaar van Satan voor een ogenblik de weelde van het paradijs gegund. Slechts voor een ogenblik. Want straks is deze werkelijkheid weer voorbij. De tafel des overvloeds wordt weggenomen, de engelen trekken zich weer terug, de wilde dieren volgen weer hun aard en verwerpen alle gezag boven zich - en vóór Christus ligt de woestijn - de woestenij.

Maar dan ook in al zijn verschrikking. Vóór Hem ligt de woestijn van de toorn Gods, waarheen Hij wordt gezonden, en waar alle resten van deze heerlijke werkelijkheid Hem ontnomen zullen worden.

Waar de Vader, alsof Hij berouw had, de Zoon alle loon ontnemen zal, en alle blijken van Zijn gunst Hem zal weigeren.

Zo gaat het naar de grote lijdensnacht. Want Satan is toen, in het ééste treffen met Christus, de Gezalfde, wel verslagen, maar: hij wekt slechts voor een tijd. Straks komt hij met al zijn hulptroepen terug, en de grote slag zal nog geleverd moeten worden. In die ure der verzoeking zal dan ook niets den Christus gelaten worden van het loon, dat de Vader Hem eens voor een ogenblik, gegeven heeft. Ja, het zal in zijn tegendeel worden.

'naar de kracht, die elk lid op zijn wijze oefent, deze groei des lichaams, om zichzelf op te bouwen in de liefde.

Ingekomen stukken: Er is bericht binnen gekomen van de Kerk van New Westminster, Canada, dat met medewerking van 11 samenwerkende kerken Brazilië is gekozen tot zendingsterrein, speciaal voor zending onder de Indianen in Mato Grosso. En citaat uit deze brief:

"...Dat betekent dus, dat de Here onze God het zó geleid heeft, dat de Kerk van New Westminster, met toezegging van 11 andere kerken in het westen van Canada tot financiële steun, het evangelie zal doen prediken aan Indianen in Brazilië. En dat is mede vrucht van Uw geloofsactiviteit, door van het begin af, in spreken en schrijven, in bestudering van Uw nieuwe land en volk, niet alleen uit te zijn op verbetering van positie, maar ook, en allereerst, uit te zijn op de voortgaande vergaderarbeid van onze Here Jezus Christus naar de Jonste Dag. Wonderlijk en heerlijk zijn de wegen, waarlangs Christus de geschiedenis tot haar einde doet komen."

En nu heb ik niet geciteerd om ons zelf een schouderklopje te geven. Neen, we weten best, hoe we in onze arbeid en ons zijn hier met zonde bevlekt zijn, hoe aards gezind we vaak zijn in onze handel en wandel. De strijd daartegen zal gevoerd moeten worden. En toch wil de Here ons door deze dingen sterken om gelovig op Hem vertrouwend voort te gaan.

En dan zie ik ook meteen weer Zijn trouw over ons in alles, wat Hij ons gegeven heeft:

- 20 Jaar geleden: 5 gezinnen beginnen hier hun nieuwe toekomst.
- 16 Jaar geleden: Het kerkgebouw wordt gebouwd.
- 12 Jaar geleden: De gemeente kon overgaan tot het beroepen van een dominee.
- 11 Jaar geleden: Ds Los komt tot ons over.
- 9 Jaar geleden: De kinderen in de kolonie kunnen onderwezen worden in de 'Voorzeide Leer': Meester Nap is dus gearriveerd.
- 5 Jaar geleden: De nieuwe school wordt in gebruik genomen, voorlopig met een leslokaal.
- 2 Jaar geleden: Op ongedachte wijze krijgen we een huishoudonderwijzeres, mej. Dees.
- 1 Jaar geleden: Het lokaal voor huishoudonderwijs is klaar.

Geen geld voor de nogal kostbare inrichtingen en exploitatie?

- 6 Jaar geleden: Een actie in Holland onder leiding van br. Agema uit Ommen, en de meester heeft lesmateriaal.
- 1 Jaar geleden: Een kerk in Nederland (Maassluis) zendt een belangrijke gift en Mej Dees kan beginnen. Verder een gift van Mesoz voor de arbeid onder de Braziliaanse meisjes, die in een verblijvend aantal de lessen volgen, in een van materiaal goed voorzien huishoudschoollokaal.
- 6 Maanden geleden: Het Braziliaans onderwijs, dat tot nu toe gevolgd werd aan een Rooms geörienteerde school, met al de gevaren daaraan verbonden, komt in eigen handen, en er wordt gewerkt aan subsidiering van dit onderwijs. En al zullen we het voorlopig moeten doen met een Presbiteriaanse 'Donna', totdat een van onze meisjes klaar is, wat mogen we dankbaar zijn, dat we zover gevorderd zijn.

Dat heeft onze trouwe God des Verbonds allemaal bewerkt in de 'middelijke weg', en Hij heeft ons de middelen geschonken.

En zo gaan we op Hem vertrouwend de toekomst tegemoet.

En dan denken we terug aan Efeze 4 vers 13. Wat zal de toekomst brengen? God weet het. Maar we hebben U even laten zien die lange rij van zegeningen, hoe de Here Zijn werk in stand gehouden heeft

en ook houden zal, als we ons houden aan de WAARHEID en in LIEFDE groeien tot ons HOOFD, CHRISTUS.

Meester Nap heeft weer verschillende contacten gelegd in Holland met mensen die over emigratie denken. Laten we veel bidden en arbeiden voor een 'brede basis' van onze kolonie. Met goede redenen mogen we verwachten, dat binnen afzienbare tijd een dominee komt arbeiden in onze gemeente.

Misschien opent de Here ook mogelijkheden voor verdere studie van onze kinderen in Curitiba, als het zendingswerk daar is aangevat. Moeten we ons niet nodig bezinnen op een tweede kolonie in verband met de getalssterkte van de jeugd, die de Here ons gegeven heeft?

Juist in het geloof gaan we nuchter verder, want wat er in de historie onder Gods gunst gebouwd is, moet in stand gehouden worden, want door deze middelen heeft het de Here behaagd om hier een 'bruggehoofd' van Zijn Kerk neer te zetten. Daarvoor voeren we onze bedrijven, en bouwen we onze fabriek en afzetmarkt op en uit. Daarom moeten we in gedachten (en reeds metterdaad?) bezig zijn met uitbreiding via Palmas en een tweede Kolonie.

J. Cnossen

H O E H E T B E G O N

De voorgeschiedenis van de Kolonie te Monte Alegre
(IX)

Terwijl de pioniers zo moeizaam bezig waren de grondslag van de kolonie te leggen, wachtten in het moederland de leden van onze vereniging in gespannen verwachting op de uitslag. En, zo was die vurige hoop, dat die proeftijd spoedig met gunstige uitslag mocht worden bekroond en de Firma Klabin mocht besluiten de kolonie voort te zetten en nieuwe kolonisten zou laten overkomen.

Maar zo gauw ging dat niet. De proef slaagde niet zo vlot, als men had gedacht. We bespraken allerlei moeilijkheden, die zich voordeden. En die moeilijkheden traden niet alleen extern, maar ook intern op. Zodat na twee en een half jaar pionieren een roep om hulp het vaderland bereikte.

Als men in moeilijke en betrekkelijk armoedige omstandigheden in zo nauw verband samenleven moet, en zoveel raakpunten heeft als in de beginnende kolonie in het pioniersstadium, dan moet men er op rekenen dat er spanningen ontstaan. Die spanningen ontstonden al in het eerste begin, toen men in Lagoa samen in één woning moest bivakkeren gedurende de tijd, dat de eigen huizen nog niet betrokken konden worden. En later waren er nog allerlei dingen, die de wrijving niet verminderden maar vergrootten.

Als men dagelijks met elkaar moet leven, wordt het verschil in karakter al gauw openbaar, alsook ieders zwakheden en gebreken. Dan dreigen allerlei misverstanden de goede verhoudingen te verstoren. Er zijn nu eenmaal mensen, die zelfzuchtig zijn, die niet zo gemakkelijk zich kunnen geven, zich gauw aan anderen ergeren, en moeilijk iets over kunnen geven en vergeven kunnen. Dat viel allereerst de pioniers zelf tegen. Ze hadden gedacht, dat, toen ze vertrokken naar de andere kant van de aardbol, ze alles achterlieten en een nieuw leven zouden beginnen, maar ze ontdekten al gauw, dat ze allereerst hun zonden en gebreken meegenomen: de zelfzucht en de berekening en de onverdraagzaamheid, de ijdelheid en de jaloersheid en de hoogmoed.

En de slang bleek ook in het gedroomde paradijs aanwezig te zijn, de duivel, die rondgaat als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou kunnen verslinden, en die het vooral op die kleine Gereformeerde gemeenschap voorzien had, die daar de Kerk in dat vreemde land wou stichten. Want het oude spreekwoord zegt: Waar Christus zijn kerk bouwt, daar bouwt de Satan zijn kapel.

Het bleek ook in deze gemeenschap, dat de allerheiligsten zelfs nog maar een klein beginsel bezaten en betrachtten van de nieuwe gehoorzaamheid, en dat allen vaak menselijk, al te menselijk waren, en dat betekent: vleselijk en weinig geestelijk.

Daar kwam bij, dat een der pioniers, die in Nederland zich nog niet had vrijgemaakt, maar plechtig toegezegd had, zich in de kolonie bij de Gereformeerde Kerk te zullen voegen, al spoedig verklaarde, zich niet aan zijn belofte te zullen houden, maar zich aansloot bij de kerk van Carambei, waarbij ook zijn getrouwde kinderen zich hadden gevoegd.

Ik vermoed dat de andere broeders daar wel wat schuld aan hadden, en het hem ook niet aantrekkelijk hadden gemaakt, samen met hen op te trekken. Maar het ernstige gevolg hiervan was, dat de predikant van Carambei, die met lede ogen de stichting van de kolonie van vrijgemaakten had aangezien, in de kolonie Monte Alegre een voet tussen de deur kreeg, en niet naliet pressie uit te oefenen op de andere gezinnen om zich ook maar bij zijn (bij de synodale kerken in Nederland aangesloten) gemeente te voegen. Vlak voordat ik naar de kolonie werd gezonden, had ds Muller samen met ds Adema van Rotterdam, die door de synodale kerken in Nederland naar Brazilië was uitgezonden, de broeders en zusters nog huis aan huis bezocht, om hen er toe over te halen, zich maar bij Carambei aan te sluiten en zo mijn overkomst bij voorbaat te frustreren.

Waar ds Muller tevens Consul was van de Nederlandse regering, die opdracht had in de staat Paraná de emigratie te bevorderen en bij te staan, begrijpt U welk een gevaarlijke combinatie dat was. Het was moeilijk voor hem om als Consul uit zijn huid te kruipen en te vergeten dat hij ook predikant was van een synodale kerk, die de komst van de vrijgemaakte brs. en zrs. een groot verdriet was.

Al twee en een half jaar lang hadden de broeders en zusters in de eenzaamheid geworsteld. Een herder en leraar hadden ze niet, die hen kon bijstaan. Het Heilig Avondmaal was in al die tijd niet gevierd en de kinderen kregen geen catechisatie. Terwijl ze juist in de velerlei moeiten en zorgen troost en steun zo dringend nodig hadden. Daarbij kwam het vreselijk ongeluk, waardoor br. Slump werd weggenomen en zijn gezin en de kolonie in rouw gedompeld werden.

Kort daarna bereikte de kerk van Schildwolde en de classis Appingedam het verzoek van de kolonie om zo spoedig mogelijk mijn persoon te willen zenden om de kolonie in alles bij te staan. Maar hoe het daarmee is gegaan, daarover een volgende keer.

Nijverdal,

Ds. J. van Dijk.

OPENBAAR KUNSTBEZIT -- VOOR EEN WEEK UW HUISBEZIT.

Nu de leesmappen zo'n gedaanteverwisseling hebben ondergaan, - hulde aan de ontwerpsters en uitvoersters - hebt U wellicht ook gemerkt, dat de inhoud uitgebreid is met een reproductie + beschrijving van een bekend of minder bekend Nederlands schilderij, tapijt, tegel of beeldhouwwerk.

Wellicht zult U niet alle afbeeldingen even mooi vinden, maar misschien is er af en toe wel eens een plaat bij, die U zó graag ziet, dat ze een week aan de muur mag hangen. Uw kinderen kunnen dan ook op deze manier bekend worden met een van de goede erfstukken

van ons voorgeslacht.

Hád er vroeger thuis boven de zoldertrap niet een afbeelding gehangen van Ruysdaels: Molen bij Wijk bij Duurstede, ik had vermoedelijk nooit voor een tweede keer een voet in enig museum gezet, zo vreemd was alles. Die bekend geworden plaat boven de zoldertrap was het bruggetje om later heel veel moois te ontdekken. Als de platen in de leesmappen, naast wat we er op school reeds van gezien hebben, voor de kinderen ook zulke bruggetjes vormen, waardoor ze veel schoons en vreugdevols kunnen ontdekken, dan hebben ze zeker aan hun doel beantwoord.
P.S. Vergeet U niet de plaat in de map weer mee te geven naar het volgende adres ? Dáár mag ze misschien ook aan de muur. En na de rondgang in de mappen willen we er voor school, cursus en privé ook nog jaren plezier van hebben. Ja ?

JCD

D O G M A T I E K

Dit zijn de stenen, scherpgerand
En rechtgehoekt, die blok naast blok
Gestapeld zijn, tot hecht de wand
en hoog zich het gebouw voltrok,

De leer, die afweert en beschut,
De sterkte, waar geen voeg of naad
Verwijd kan worden of benut
Door wie als vijand buiten staat.

Op straat rumoert het luid gedruis
Van kermis, markt en oorlog voort.
Maar vol van heimwee naar een thuis
Klopt soms een vreemdeling op de poort.

Men opent: in een bloementuin
Spuut een fontein zijn zevenstraal.
Daar rond, op zuilen van arduin,
Een gang met open zaal aan zaal.

Hoe goed is 't hier te toeven, waar
Het levend water is de zon;
Zó diep de stilte of men, klaar
Verzonken, Gods hart horen kon.

De stalen mannen die hij zag
Grimmig bij schietgat en kanteel,
Zijn het dezelfde die Gods lach
Hier dragen als hun kinderdeel ?

Hier heerst Gods Zoon, hier is Hij zelf,
Hier fluistert in het hart de Geest. -
Hij voelt zich worden als 't gewelf
Waaraan muziek kaatst van een feest,

Waarlangs het licht glanst van een dis...
Zijn tijd is om, maar wenend schier
Zegt hij: ik weet dat God hier is !
En allen dringen: blijf dan hier !

De Mérode.

HET WEEROVERZICHT

Hieronder volgen eerst enkele tabellen betreffende temperaturen en regenval over de daarbij aangeven jaren.

Maand	1 9 6 7		R e g e n v a l in mm		
	Temperatuur		1967	1963	Gem. over 14 jaar M.A.
	Max.	Min.			
Januari	32,4	17,6	300,3	428,4	170,0
Februari	31,6	18,0	151,4	213,5	169,5
Maart	31,1	17,5	223,1	103,4	105,5
April	31,0	13,4	1,1	7,8	113,0
Mei	31,7	11,2	4,5	8,5	98,2
Juni	-	-	216,6	57,0	90,7
Juli	20,2	10,0	131,7	0,0	74,6
Augustus	29,5	12,3	28,7	6,0	66,3
September	26,0	13,6	70,4	78,6	106,7
October	31,7	16,7	70,3	237,5	170,2
November	30,3	15,4	199,3	233,7	130,1
December	29,0	14,0	138,1	197,5	135,2
			1535,5	1571,9	1430,0

Hierboven ziet U eerst 2 kolommen met gemiddelde maandtemperaturen over het jaar 1967. De maand Juni ontbreekt wegens omstandigheden, zoals reeds eerder vermeld. De 3e kolom geeft de regenval in mm weer over het jaar 1967. De volgende kolom geeft de regenval weer van het jaar 1963 terwijl de laatste de gemiddelde regenval over de daartussen liggende 14 jaar geeft, welke gegevens ik het vorig jaar ook al overnam uit 'Notas Montealegrenses'.

U ziet hieruit, dat de beide jaren 1967 en 1963 nog wel even boven gemiddelde totaal van die 14 jaren uitkomen. De regen viel echter in die beide jaren zeer ongelijk verdeeld.

Voor ons gevoel was het afgelopen jaar wel zeer droog, misschien wel droger dan in 1963. Toch blijkt, dat een mens vaak het laatste het beste onthoudt, want Juni en Juli liggen zelfs zeer veel boven het gemiddelde.

Laten we ook in dit nieuwe jaar blijven vertrouwen, dat Hij, die wolken, lucht en winden, wijst spoor en loop en baan, ons zon en regen zal geven, een ieder op Zijn tijd.

M. Groenveld

P E R S S C H O U W

REISVERSLAG Dr. C.vd Waal.

Het reisverslag van dr. Van der Waal te Pretoria blijkt nog niet ten einde te zijn. In een volgend nummer van 'Kerk en Woord', maandelijks orgaan van de Gereformeerde Kerk te Pretoria, vonden we opnieuw een verslag van het vervolg van zijn reis door het Midden Oosten.

In een vorig nummer heb ik iets verteld over mijn terugtocht uit Damascus. Via Aleppo in Turkije nam ik de bus naar Constantinopel (duur $1\frac{1}{2}$ dag). Zodoende was ik 's morgens vroeg reeds in het oude Byzantium. De weg erheen liep onder andere langs de oude Cilicische passen, die vele veldheren overgetrokken zijn, o.a. Alexander de Grote, die er een monument heeft laten aanbrengen. In Constantinopel bezocht ik natuurlijk de Hagia Sophia, de bekende kerk van Justinianus, die later moskee, en dank zij Kemal Ataturk, museum werd. Geweldige ruimtewerking. Maar kerk? Plaats voor een dienst des Woords? Neen, eerder een steen-gevoerde lofzang op de triumpf der kerk over het heidendom. Dat 'triumfale' vinden we in de byzantijnse kunst naast het popperige, het verkleinde, de miniatuur. Vele griekse dorpskerkjes zijn copieën van de Hagia Sophia. Het is of men uit alle macht de glanzende droom heeft willen vasthouden. Bij de turkse grens kreeg ik een lift van twee Duitsers naar Athene. We kwamen o.a. langs de pas van Thermopylae, waar de Perzen verslagen werden. Eén van de Duitsers nam me mee naar huis en dat kwam goed uit want ik werd ziek. Toch heb ik de kans waargenomen om in Athene het byzantijnse museum en het antieke kerkhof te bezoeken en verder Corinthe (waarvan Paulus minstens vier brieven schreef) en Mycene. Je kunt in Corinthe nog het 'verhoog' zien, waar eens Gallio (broer van de stoicijnse filosoof Seneca) zetelde, die Paulus ongemoeid liet. In het museum bevindt zich ook een opschrift van de synagoge te Corinthe.

Ik zit nu op Patmos.

Op een eiland verblijven heeft iets aparts. De vaart erheen, de mensen van het eiland, het heeft alles een eigen kleur. Zij, die b.v. Ameland kennen, zullen het direct beamen. Patmos levert niet veel op; velen zijn bij de scheepvaart betrokken en nog meer emigreren er. Er zijn kloosters en er is een orthodox seminarie. Touristen komen er wel, maar zijn vaak afkomstig van grote schepen, die 's nachts weer naar andere eilanden varen. Zodoende kun je hier zwerven zonder veel mensen tegen te komen. En tegelijk kun je veel denken op de met doornige struiken begroeide heuvels en aan de steile baaien over het WOORD dat hier klonk. Hier geschiedde de Openbaring. "En Hij zeide tot mij: Vrees niet!" "En Hij legde Zijn rechterhand op mij". Welk een wonder - niet alleen in het 'heilige land', doch ook op dit verloren eiland de stem van de levende God. Vrees niet! Zo is het evangelie begonnen bij de annunciatie, of, zoals de grieken graag zeggen "de evangelismos" aan Maria. Een engel naar Maria kwam, de boodschap hij van 't Boetelam had meegebracht (gezelle). Boetelam! Hierin ligt ook de grond voor het 'Vreest niet!' De Here heeft Johannes alles als voor ogen getoerd en het eiland Patmos mocht in zijn spoelklippen, zijn vergezichten, zijn zee, zijn ontzaglijke licht, zijn stilte en zijn eenzaamheid daaraan meewerken, deze boodschap te verkondigen: Aan zondaren wordt rechtvaardigheid beloofd. Chairete! Verheug U! nog steeds is dit de dagelijkse griekse groet. Het Nieuwe Testament heeft ook de blijdschap (chara) een plaats gegeven. Maar daarbij de genade (charis) voorop gezet.

Het was moeilijk in Turkije om temidden van het door de Islam doordrenkte leven die genade te zien. Hier, nu de stilte (en ik bedoel dit heus niet mystiek) gevallen is, de geurige stilte van Patmos, is het eerste en het enige: Geloofd zij Jezus Christus!

De voornaamste plaats op Patmos is daar, waar de haven is: Skala. Daarachter rijst de berg op. Halverwege is een klooster met kerk, waar de grot zich bevindt, waar Johannes de Openbaring zou geschreven hebben. Men wijst nog de plaats aan, waar zijn hoofd lag als hij rustte. Het is best mogelijk dat de 'grot' (eigenlijk meer een plek onder een overhangende rots) de plaats is geweest, waar Johannes gaarne over de zee uitzag. De monnik, die alles liet zien, deelde een frans geschrift uit aan hen, die predikanten waren, waarin hij er op wees, dat velen naar Patmos komen, doch eigenlijk niet weten wat Johannes geschreven heeft. Inderdaad!

Vlak bij het klooster is een der 'theologische scholen' van de grieks-orthodoxe kerk. De opleiding leek me nogal primitief. De vakken, die gegeven werden waren o.a. liturgie en leer der kerk. Maar preekcollege werd niet gegeven!

Ik heb lange tijd met een der leraren gesproken over de Openbaring zelf. Een der oosters-orthodoxe professoren van de Universiteit van Athene heeft er een boek over geschreven, dat blijkbaar de uitleg in die kerk beheerst. Ik heb het op Patmos gedeeltelijk gelezen (het lezen van het nieuw-grieks viel wel mee). Het bracht echt niet veel licht. De mening, die als de gangbare betiteld kan worden: Openbaring gaat tegen Rome, werd gevolgd en de schrijver bleek zich niet erg op te winden over het geknoei, dat vele 'protestantse' critici zich tegenover de Apocalyps veroorloven. Dat gaat vaak zo in dergelijke kerken: men legt meer de nadruk op het vasthouden van allerlei gebruiken, dan op handhaven van het Woord. De docent gaf me toe, dat er veel verval in de grieks-orthodoxe kerk is en dat de prediking, de ontvouwing van de bijbel niet erg tot zijn recht komt. De moeilijkheid is, dat de grieks-orthodoxe kerk tegen..... bijbelvertalen is. Daarom hebben de verspreiders van de nieuw-griekse vertaling in de dorpen de pappas (priesters) altijd tegen zich!

De kerk meent, dat elke vertaling het gevaar van onrechtzinnigheid meebrengt. Zodoende leest men de oud-griekse tekst, die niemand meer goed kan verstaan en verklaart dat later.

Het Oude Testament leest men echter.... uit de Septuaginta, de griekse vertaling! De studenten op Patmos kennen geen hebreëws en men leest in de griekse kerk dus altijd wel 'n vertaling van het O.T. - als die aan de orde komt.....

U moet zich de situatie eens indenken: een kerk, die de Schrift niet leest in een taal, die verstaan kan worden!
(wordt vervolgd)

v.d.W

Van de Redactie:

-
- Ook dit maal zijn de maanden januari en februari weer samengevoegd tot een nummer, wegens overgrote drukte rond de jaarwisseling.
 - Gaarne doen wij een beroep op de abonnees buiten Monte Alegre, voor het merendeel in Holland dus, om hun verschuldigde abonnementsgelden per giro over te maken. Gironummer: 982435, ten name van R.J. Groenvelde, Oldehove. Abonnees buiten Holland, in Amerika, Zuid-Afrika, Canada, kunnen een betaalopdracht per bank verzenden.

.....
 K R I T I S C H E K R O N I E K

Alsdát Uw Kroniekschrijver tesamen met de gehele kolonie weer gezellig door de oudejaars- en nieuwjaarsdrukte is heengerold. Zijn oren zijn nog heel gebleven en zijn huis is niet in brand gevlogen, zoals dat elders gewoonte dreigt te worden, wanneer er vuurwerk wordt ontstoken.

Alsdát, zo gezegd, het gezellig was.

Dat zit hem werkelijk niet alleen in het feit, dat een groep baldadigen, zoals dat vroeger heette, - of zoals we nu, terecht, zijn gaan verstaan: een groep jongeren, de vuurwerkbloemetjes buiten zet en ook wel binnen neerstrijkt op een zeer geëigend uur.

Neen, dat is gezellig, buiten kijf ! Maar wat de stille klap op de vuurpijl is, is, naar 's Kroniekschrijvers mening, het feit, dat er gedacht wordt in zulk een stonde. Het is zoet te toeven bij het verleden, en het is verfrissend om reikhalzend uit te zien naar de toekomst. Er was er een, die zelfs ons in herinnering bracht - in dat nachtelijk uur - wat er, precies een jaar geleden ook gezegd en besproken was. Dát heeft Uw Kroniekschrijver diep getroffen. Want dat was nu de afgegrenzde tijd ten voeten uit.

Alsdát Uw Kroniekschrijver zijn kroniek in dit jaar wil aanvangen met de weergave van enkele veel geuite wensen - niet van hem particulier - neen, van de gemeenschap, van allen, die samen de stof leveren tot historie en kroniek.

Alle mensen hebben stille wensen, die soms, maar bijna nooit, in vervulling gaan. Een van die stille wensen is die van al onze vrouwen, dat 's avonds om 10 uur alle vergaderende mannen welgemeed opstaan, en luide groetende en heilwensende, van elkander afscheid nemen en stellig beloven dat men elkaar op een volgende vergadering wel weer zal ontmoeten om de beraadslagingen met kracht voort te zetten.

Deze wens is een stille wens. Maar eenmaal zal hij uit alle stilheid met bitterheid naar boven breken.

Een andere wens ligt meer op het horizontale vlak, of, zoals men tegenwoordig ook wel pleegt te zeggen: in de horizontale investeringssector. Men zoekt nl al jaren lang een vlak stuk land, goed toegankelijk vanaf de openbare weg, met enig geboomte, om aldaar de jaarlijkse veetentoonstelling te houden.

Nu, Brasil is groot genoeg, zou men zeggen. Naardát Uw Kroniekschrijver meende gedroomd te hebben, is er thans een dichtbij het centrum gelegen stuk land gevonden, waar in de loop van dit jaar een blijvend tentoonstellingsterrein ingericht wordt, wat ook geschikt is voor sportbeoefening en waar aangrenzend een klein proefveld met schuur aangelegd en gebouwd wordt. Ook zouden er enkele attributen geconstrueerd worden, die de meer jeugdigen onder ons in staat stellen aan paardesport te gaan doen, terwijl aan een sierlijke en doelmatige bebossing zeer groten aandacht zou worden besteed. Alle arbeid daartoe zou in avonduren en geheel gratis worden verricht.

Een derde wens is, naardát Uw Kroniekschrijver gehoord heeft, de bouw en in werkingstelling van een natuurbad. Zwembad noemt men het ook wel. Nu, deze zaak heeft in gans de historie van Monte Alegre reeds grote aandacht gehad. Mannen van naam hebben hierop hun krachten en fantasie beproefd. En ook thans zijn er weer sommigen, die met dit stoute plan rondlopen. Uw Kroniekschrijver wil het gaarne ondersteunen: Moge er dit jaar een zwembad komen, met een pierabadje, een loopbad en een diepbad, met kleedhokjes, toilet, bar en restaurant. Moge het geheel bekleed worden met blauwgroene glazuurtegels.

Moge het water te allen tijde van chloor voorzien en altijd stromend zijn. Moge.... ja, och mocht dit toch werkelijkheid worden.

Een vierde wens. Ja, ook deze wens is actueel.

Laten we dit jaar nu eens een minimaal aantal vergaderingen houden, opdat vergeten groepen, zoals zwembadgravers, volley-ballers, muziekstudenten, visitegangers en doe-het-zelf-knutselaars nu eens die gelegenheid krijgen, waarop ze al zo lang gewacht hebben.

En ten vijfde: Dat al de voorgaande wensen maar weer sterk in het gedrang mogen komen wegens de komst van predikant en zendeling en vele nieuwe kolonisten. Want uiteindelijk hebben dan juist, op de lange duur, de voorgaande wensen nog meer kans om in vervulling te gaan. De een eerder, de ander later.

Het zij zo. En alsdat Uw Kroniekschrijver verwachtend zuchtend om zoveel optimisme zijn pen voor deze keer weer neder legt.

SPECTATOR.

O N D E R W I J S

WELKOM

Op 21 Januari, zondagsmiddags om $\pm$ 1 uur draaide de bus van de Prinseca dos Campos het hoekje bij de Grote Bar rond en stopte statig voor de plaats waar eens een deftig bord aangaf, dat daar de stopplaats voor de bus is. Een enkele blik door de ramen overtuigt ons van ons succes: Ze zitten er in. De hele familie Nap is weer gearriveerd, en de eerste, die de Montealegrensise bodem betreedt is Dick, die meteen de buit uit Holland maar achter zich aansleept: een stuk speelgoed. Hij kijkt nog wat vreemd rond maar weet al gauw iets te verzinnen, uit Holland natuurlijk. En dan komen er nog enkele kinderen, slaperig en wagen-dronken. En dan, de meester zelf, baardig maar blij ons weer te zien. Zijn vrouw, druk bezig met de kleinsten, allen gezond en wel, inclusief de dames, die hen vanuit Santos hebben opgehaald. Vlug de koffers uit het bagageruim gehaald. Kaartjes afgeven, koffers tellen, en dan, in de auto's, die gereed staan. Alles loopt precies volgens plan. De bus op tijd aangekomen. Daarna een maaltijd en zich wat verfrissen en vervolgens naar de kerk, die bij voorbaat een half uur later aanvangt. En in die kerkdienst hebben we samen de Here gedankt voor de behouden reis, en het hartelijke weerzien.

Op de volgende avond is er een begroetingssamenkomst geweest. De voorzitter van de schoolvereniging zette door de lezing van, en zijn toespraak over Psalm 48 deze avond in het teken van Gods trouwe zorg, Zijn bewarende hand, en ons hoopvol en vertrouwend voortgaan in Gods kracht.

Na een koffiepauze werden er verschillende voorstellingen gedaan, zoals: demonstratie van geleerde braziliaanse versjes, aanbieding ter correctie van verricht schoolwerk, voordrachten door verschillende kinderen, 'kritische beoordeling' van het onderwijs, verricht door de leerkrachten voor en tijdens de vakantie van de meester.

Natuurlijk kwam ook de meester zelf aan het woord. Hij kweet zich allereerst van zijn plicht door enige koffers vol met pakjes uit Holland uit te delen, wat een gezellige drukte, en vooral bij de kinderen, die door oma's en tantes met speelgoed bedacht waren, veroorzaakte. Er werden enkele dias vertoond. Er werd een meegenomen grammofoonplaat 'proefgedraaid'. Er werd nog eens weer koffie geschonken. Tenslotte verkreeg de meester nogmaals het woord, waarbij hij in het bijzonder enkele duidelijke flitsen uit het kerkelijke leven

in Holland gaf.

Br. J. Cnossen sprak tenslotte als kerkeraadslid en kolonievoorzitter. De aard van deze toespraak is dezelfde als die van het artikel, dat ook in dit nummer afgedrukt is.

Met dankbaarheid kon deze avond besloten worden, en behoort de vakantie van onze meester tot het verleden.

R N

WEER THUIS --- WEER BEGINNEN

Na vijf maanden waren we weer thuis. Zo voel je het toch echt, na een vijf maandelijks verblijf in het land, waaruit je acht jaar geleden vertrok. Vijf maanden, die gebruikt werden en waarvan genoten werd.

Eerst dan de bootreis: Via Santos, Rio de Janeiro, Las Palmas, Lissabon, Vigo en Southampton naar Rotterdam. Daar het weerzien van de familie. Tijd om de weeldemaatschappij met een toeschouwersoog te observeren om dan tot de conclusie te komen, dat de problemen van de welvaart een groter opgave vormen, dan die in b.v. het ontwikkelingsland Brasil. Tijd en gelegenheid was er ook om beter kennis te nemen van de moeilijkheden in de Gereformeerde Kerken. Op de begroetingsavond vertelden we daar iets van.

Maar als het woord begroetingsavond valt, betekent dat, dat je in je gedachten al weer aan het eind van de reis bent en weer over het thuis-zijn spreekt.

En dat weer-thuis-zijn zit dan ook direct gekoppeld aan: weer beginnen. In de eerste plaats met de school natuurlijk. Maar voordat daaraan werd gewerkt, brachten we op een avond verslag uit aan de kerkeraad, en wel over het werk, dat in nauwe samenwerking met ds Los, br. Alkema en br. Groenveld voor de vacante gemeente werd gedaan. Ook vergaderden we met het koloniebestuur en verhaalden van een kleine ritseling van emigratie-interesse. Toen vroegen de schoolzaken onze aandacht. Voor de eerste bestuursvergadering moest een rooster worden opgesteld. In het schema moest worden verwerkt:

Klas 1, 2, 3 en 4 van de Braziliaanse lagere school.

Klas 1, 2, 3, 4, 5 en 6 van de Hollandse lagere school.

Huishoudonderwijs voor meisjes, dames en Braziliaanse meisjes.

Landbouwonderwijs.

Ulo-onderwijs

Een studieplan voor de Braziliaanse lagere school moest bekeken worden; vergaderingen hierover.

Voor dit alles waren maar 2 lokalen en 3 leerkrachten beschikbaar. Na veel puzzelen kwam het "gewaagde" (secretaris in notulen) rooster klaar.

Intussen begonnen de lessen en hield het bestuur haar eerste vergadering met donna Adèle, waarin o.m. werd besproken, wat de ouders bij de Doop van hun kinderen aan de HERE beloften, en wat zij daarom van het personeel van de school verwachten.

Een korte vergadering werd er ook nog gehouden over ons maandblad, waar bleek, dat één der redactieleden de laatste vijf maanden verstek liet gaan.

Ook vergaderde de zendings- en evangelisatiecommissie, met een belangrijk agendum:

1. Het besluit van New Westminster in Brasil zending te gaan drijven.
2. Bespreking van de nieuwe belangstelling voor de zondagschool.
3. Bespreking van de 24 door middel van huisbezoeken te bewerken Braziliaanse gezinnen.

Zo kreeg U een indruk van het weer beginnen, Dankbaar zijn we, dat we allen voor elkaar gespaard nu weer aan het werk mogen. Ieder op z'n plaats.

Geve de Here, dat we nu spoedig ds Braaksma mogen begroeten, Geve Hij ook de uitbreiding van de kolonie waarom we hem zo vaak en vurig smeekten. Helpe Hij ook de mensen, die over emigratie nadenken, of plannen maken.

Zegene Hij in 1968 onze school, zodat al wat werd voorgenomen, wél mag gelukken.

Geve Hij, dat onze arbeid onder de Brazilianen rijke vruchten moge dragen. Ja, want ik vergat nog te noemen, dat er 10 Braziliaanse kinderen op de lagere school zijn ingeschreven.

A. Nap.

EEN HEEL LOKAAL VOL MET.....

"Kunnen jullie er nu zelf nog wel bij?" Een plagende stem vraagt het als we de kisten met materialen aan het uitpakken zijn, en de tafels al voller worden met potjes en pannetjes, lepels, vorken, borden en schalen. Bij de ramen staan drie naaimachines jarenlange trouwe dienst te beloven. De 2 gasfornuizen zijn ook gearriveerd. Ze blijken een paar centimeters te hoog te zijn om onder de tussenbladen van de tafels te kunnen. Dus volgt er een spelletje van passen en schuiven om alles zo voordelig mogelijk op te stellen. Het koelkastje blijkt haar plekje vóór in het lokaal gevonden te hebben naast de provisiekast. Aan de andere kant krijgt ze straks gezelschap van de afdeling kinderverzorging en opvoeding, als de wieg, van bamboe gevlochten, klaar zal zijn. Misschien krijgen we de Braziliaanse meisjes ook nog wel eens zo ver, dat ze een cursus kinderverzorging en hygiëne willen volgen. Voor de kooklessen, gecombineerd met de leerlingen van de huishoudschool hebben de eersten zich al opgegeven. Of hun enthousiasme te danken is aan de tafels met de mooie glimmende formicabladen, aan de pannetjes op de planken onder de tafels (er was geen ruimte in het lokaal om aparte kastjes te maken), of aan de demonstratie 'Jan Hagel-bakken', is moeilijk uit te maken. Niet moeilijk uit te maken is, dat we het al dit materiaal, dat we kregen, toch wel heel erg blij zijn. Wie had ruim een jaar geleden durven hopen, dat we zulk een goed ingericht lokaal zouden hebben? Toen praatten we over pannetjes met een oor, die we misschien wel eens van iemand te leen zouden kunnen krijgen. Er was nog wel niets, maar we zouden toch maar beginnen. Er werd een beetje gegoocheld met verlengsnoeren en verdeelstekkers en de andijvie werd tijdens de eerste kookles met behulp van een donnpelaar in een pannetje op de vloer gaargekookt. Gáár, gáár, heel erg modern gaar, dat moet er wel bij gezegd. Er is ook nog een fototje met in het midden van het lokaal, rondom de tennistafel, de consistoriebanken. Daaraan gedachtig zal een ieder onze vreugde delen, dat we nu zoveel meer mogelijkheden gekregen hebben om voor de bevolking in de omgeving iets te doen.

Of we nu niets meer nodig hebben? Ja, o.a. mensen die een goede psalmvertaling kunnen maken in het portugees. Psalm 42 begint al een beetje bekend te worden, dank zij het regelmatig zingen op de zondagschool en cursussen. Maar dan is er alleen nog maar Psalm 1, om er het repertoire mee aan te vullen. Maar gedachtig aan de les van de geschiedenis zullen we hierover maar niet al te optimistisch zijn. We zijn in elk geval al blij, dat we deze hebben.

JCD

AVONDCURSUSSEN HUISHOUDSCHOOL

Met ingang van 1 maart beginnen we met de volgende cursussen:

Iedere Maandagmiddag + avond, van 16,00 - 22,00 uur:

Algemene Huishoudelijke Cursus met de volgende vakken:

Voedingsleer, koken.

Textielwarenkennis.

Zorg voor de gezondheid.

Handenarbeid + gymnastiek.

(Voor het eerst op 4 maart)

Dinsdagsavonds om de 14 dagen van 19.45 - 22.00 uur.

Patroontekenen

(Voor het eerst op 12 maart)

Vrijdagsavonds van 1 maart tot 5 april van 19.30 - 22.00 uur

Speciale bakcursus.

Aangifte cursisten dagelijks aan de school van 8 - 12 uur.

JCD

JEUGDRUBRIEK.

Jongens en meisjes,

Jullie zagen de mooie figuur, die, van gedroogde bloemen en planten gemaakt en op mooi papier geplakt, een dag op mijn tafel stond.

Jullie mogen ook planten en bloemengaan zoeken en drogen. Probeer er dan een mooie figuur van te maken, plak het op en lever het voor 1 april in bij meneer Nauta. Ieder mag meedoen. De eerste prijs is een boek.

A. Nap.

RUBRIEK voor de VROUW

+++++

Door het landelijk voorlichtingscentrum voor ouders en opvoeders worden regelmatig nieuwe folders uitgegeven over de ontwikkeling van kinderen, babyverzorging, spel en speelgoed, handenarbeid, feestvieren, bezigheden voor zieke kinderen enz.

In één van deze folders wordt het gebruik aangeraden van een aankleedbak voor babies. Deze aankleedbak kan gebruikt worden op iedere tafel, in de keuken, in de douchecel of waar de baby ook naar gebaad en verdroogd wordt. De aankleedbak wordt gebruikt in plaats van de comode. Aangeraden wordt de kloortjes in een kastje op griphoogte te bewaren, wat vaak bukken voorkomt.

De grotere veiligheid voor de baby is wel het belangrijkste voordeel van de aankleedbak, lijkt me. Babies kunnen bijzonder bewegelijk zijn en bovendien is iedere ingezepte baby glad, zodat een veilige aankleedbak zeker aan te raden is.

Door de opstaande randen kan de baby, althans de eerste maanden, er niet gemakkelijk uitvallen.

Na gebruik kan de bak worden weggezet, b.v. op een kast, terwijl baby-artikelen, zoals een stapel luiers, poeder, zeep, watten etc., in de bak kunnen staan. Om te voorkomen, dat de baby zich bezeert, wordt de bak bekleed.

Over een onderbekleding van oude lappen, celstof, schuimplastic of oude kranten wordt een vrolijk bedrukt plastic aangebracht.

De minimale maten voor de bak zijn: 15 X 75 X 52 cm.

Benodigdheden:

2 korte wanden van 15 x 52 cm van $1\frac{1}{2}$ cm dik.

2 lange wanden van 15 x 75 cm van $1\frac{1}{2}$ cm dik.

1 bodem van 78 x 55 cm van $\frac{1}{2}$ cm dik.

Bedrukt plastic 1,5 m. à 1,30 m. breed.

4 rubberdoppen, tube lijm en houtlijm; elastiek.

Werkwijze: Zaag het hout op maat en schuur het glad.

Schroef of spijker de wanden en de bodem tegen elkaar. Besmeer de naden voor het schroeven met houtlijm.

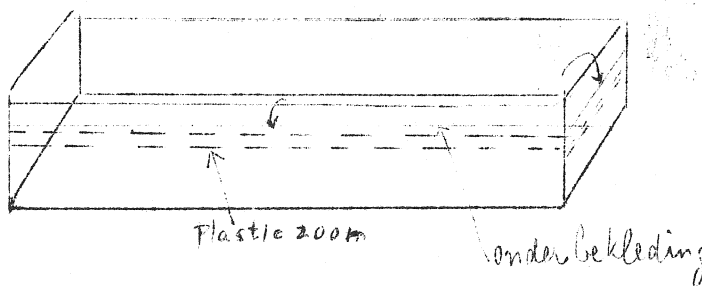
Bedek zijwanden en bodem met de onderbekleding, sla deze bekleding 5 cm over de rand naar buiten en plak ze vast.

Leg de lap plastic op de bodem, een zwaar voorwerp in iedere hoek, sla het plastic langs de wanden omhoog tot 10 cm over de rand.

Maak in de hoeken een scherpe vouw en stik deze vouw op de machine.

In de buitenrand een brede zoom stikken voor het elastiek.

De houten bak kan geverfd of gevernist worden.

JCD

DE EERSTE ZITTING VAN HET CONSULTATIEBUREAU.

Het begin van de maatschappelijke gezondheidszorg is er: Het consultatiebureau voor zuigelingen en kleuters.

Vrijdag 23 februari werden 17 kinderen door dr Feitosa onderzocht. De school werd voor enkele uren tot 'wijkgebouw' bevorderd en zag al een heleboel toekomstige leerlingen op de tafels zitten en aangekleed worden. We hebben ons zo eens afgevraagd wat er ook weer allemaal op een consultatiebureau pleegde te gebeuren, en dank zij de mensen, die nog wisten hoe dit was 'in de tijd toen ik in de verpleging was', zijn we er een heel eind gekomen.

Het kaartsysteem leek net echt, maar de weegschaal bleef een wiebelig geval, iets, dat nog voor verbetering en uitbreiding vatbaar is.

Wat betreft de tijden van het consultatiebureau, met het oog op het geven van voedingsadviezen vond dr Feitosa het beter om iedere maand consultatiebureau te houden. Bovendien kon hij zich dan ook beter de algemene toestand van de kinderen in de kolonie herinneren, dan wanneer er drie maanden verlopen tussen de bezoeken.

Misschien is het mogelijk dat een gedeelte van de zittingstijd eens een keer gereserveerd wordt voor een onderzoek van de schoolkinderen. En wellicht gaat de Braziliaanse bevolking na verloop van tijd ook het nut van een dergelijke middag inzien.

Al is er nog geen 'Groene'- of 'Oranje-Groenekruis vereniging' om deze jongste instelling tot steun te zijn, we hopen toch dat ze van een gezonde baby zonder al te veel kinderziekten tot ons aller welzijn zal opgroeien.

De eerste drie maanden zal dr Feitosa de laatste vrijdag van iedere maand zitting houden, zo is de afspraak gemaakt.

JCD.

HET ELFDE JEUGDCONGRES

Zo ongeveer 10 minuten over 7 stond de camionetta voor de pastorie. Hevig toeterend. De bewoonster keek verbaasd en dacht in stilte: Hé, zijn die lui nou gek geworden? Het is pas 6 uur. Maar het geval was, zoals wel vaker gebeurt: De wekker liep een uur achter. Maar geen nood. Ze is toch nog meeg gekomen, zonder al te veel vertraging.

Er waren erger zaken. De man, die anders op congressen gewoon was 's nachts z'n gymnastiekpak aan te trekken kon helaas niet mee. Dat vonden we allemaal heel erg, want daardoor bleef ook onze liedjeszanger thuis; de hele week is tevergeefs naar 'oon vorvañgor gezocht. Bijna was er nog iemand thuis gebleven, maar op het laatste nippertje ging dat nog goed. Er moest nl een koe kalven en de eigenaar was ernstig bezorgd over 't welzijn van zijn beesten. De hele troep zat al op de auto, toen hij om de schuurdeur riep: "Zeg, wacht nog even, 't kalf is er zo." Zo gezegd, zo gedaan. De boeren waren snel genoeg van de auto om zo nodig te assisteren. 't Was al niet meer nodig; 't kalf was er al. Een prachtig zwart-bont koekalfje (volgens deskundigen). Zwart-bont was een meevaller, want er worden tegenwoordig ook rood-bonte kalfjes geboren, wat, al weer volgens deskundigen, niet mogelijk kan zijn. Onder ernstige discussie over bovenstand-vraagstukken werd de reis aanvaard. De chauffeur nam nog afscheid van zijn moeder. Daarna kwamen we nog bij een halte, waar sommigen als atacadistas sigaetten insloegen. Nadat we ons in Harmonia van brood hadden voorzien gingen we naar Telémaco Borba, waar ons de werkelijke reden van ons vroege vertrek duidelijk werd. Ze hadden namelijk gezegd, dat we vroeg weg moesten, want anders gaan de dames boodschappen doen. Nu bleek echter, dat de auto stuk was en hier eerst nog gemaakt moest worden. Het gevolg was echter, dat we nu zoveel tijd hadden, dat we boodschappen konden doen zoveel we wilden. We hadden zelfs tijd om een almanak te raadplegen, waarin overigens niets anders stond, dan dat je met een wonderdrankje uit een kostbaar flesje je goed humeur kunt bewaren.

Maar eindelijk, daar gingen we dan, nadat we geconstateerd hadden, dat Telémaco Borba vrij veel kerken herbergt.

Na een reis met een paar kleine tegenvallertjes en een vechtpartij in de onderwal kwamen we op de fazenda aan, waar de fazendeiro juist bezig was, om met behulp van zijn cauchos het vee bijeen te drijven. Die fazendeiro is eigenlijk een geheimzinnige figuur. De één zegt, dat hij boevenkoning is geweest in de buurt van Ortigueira; een ander heeft met eigen ogen gezien, dat hij een zeer luxieuze badkamer heeft; en den derde is nog onder de indruk van de manier, waarop hij zijn bedienden roept.

Natuurlijk waren de nieuwelingen erg nieuwsgierig naar "t plekje". Toen een van hen het vanuit de verte zag, riep hij teleurgesteld: 'Is het daar? Oh, bij ons onder in de beek kun je net zo goed zwemmen.' Later heeft hij dit oordeel wel herzien, want bij nader inzien was het hier toch wel beter, dan 'bij ons onder'. Omdat er regen op komst was, werd het kamp in een record snelheid geïnstalleerd, waarna het juist niet ging regenen, en we dus gingen zwemmen.

De volgende dag was het eten keurig op tijd klaar. Dat kwam van het heel bijzondere korvé, dat we dió dag in dienst hadden. Het bestond namelijk uit een soort kommandant met 'n schort voor, een kokkin en een manusje van alles, die tegelijk houthakker en waterputter was, en daarbij goedmoedig alle verwijten van zijn meester slikte.

Ja, 't was een héél bijzonder corvé die dinsdag, dat bleek 's avonds om acht uur, toen het eten precies op tijd klaar was, wat later in de week niemand meer gelukt is.

Deze dag ook hebben we onze eerste inleiding, gehou! door ondergetekende, besproken. Het ging over het boek Ruth; in de bespreking nam de emigratie van Elimelech een grote plaats in.

Van avondwandelen is dit jaar heel weinig gekomen vanwege de vele regen, ja, er viel zoveel regen, dat de fazendeiro vanwege het hoge N.A.P. niet met zijn aero willy's door de rivier durfde.

Ondanks de vele regen hebben we toch niet de hele tijd ons in de tent zitten vervelen. Met pick-up en grammofoonplaten hadden we lawaai voor tien. Niemand maakte ooit bezwaas als een heel stel soldateliëdjes afgewisseld werd met geestelijke liederen en muziek. Maar niet altijd was er muziek. Er werd ook aan gymnastiek gedaan, iets wat in de beperkte ruimte nogal eens moeilijkheden opleverde. Zo gebeurde het, dat toen een tweetal acrobaten hun kunststukken vertoonden, één van hen in de pan met koffie terecht kwam.

Woensdag is er door zes mensen een wandeling ondernomen naar het stadje Tibagi, één uur lopen. Het hoge water en vooral de sterke stroom leverden nogal wat moeilijkheden op, maar dit werd opgelost doordat we ons allemaal aan een lat vasthielden, zodat we het evenwicht wat beter konden bewaren.

Bij terugkomst waren de verhalen zo verward, dat niemand er een touw aan vast kon knopen. Zo vertelde iemand, dat hij midden op straat in Tibagi met een van de jongens van sokken had verwisseld.

Die avond had Mej. Dees een inleiding over 'De schoonheid van de Bijbel'. Ondanks onze koude zitplaatsen hebben we heel stil zitten luisteren. Na een korte bespreking hebben we een wandeling gemaakt, en daarbij hevig gediscussieerd over de vraag of de zon om de aarde draait of de aarde om de zon. Overeenstemming is er niet bereikt, misschien zou het niet zo gek zijn alsnog een of ander boek over sterrekunde te raadplegen.

Op donderdag zagen we tijdens het volley-ballen, hoe in de verte de canionetta van de kolonie in aantocht was. De aandacht voor de bal was in één keer weg. De boodschap die de bezoekers brachten was niet erg verkwikkend: De mond- en klauwzeer heeft zich uitgebreid, en er is een brief gekomen van meester Nap, dat hij zaterdag in Santos om zeven uur arriveert. Toen zat er niets anders op, dan dat er haastig een tweetal koffers gepakt werden en dat door de eigenaressen daarvan de reis naar Santos werd ondernomen.

De laatste dag heeft het vrijwel niet geregend, zodat er in alle rust volley-bal gespeeld kon worden. Op de terugreis was de weg nogal glad, maar we waren toch om een uur of half vijf weer in de kolonie.

Een natte, maar toch wel een fijne week hebben we dit jaar weer gehad.

G. Timmerman.

K E R K E L I J K N I E U W S

KERKERAADSVERSLAG

25-1-68.

De Praeses opent de vergadering en leest uit Gods Woord Ps 46, gaat voor in gebed en heet ons allen welkom. Meester Nap is uitgenodigd om verslag te doen van zijn bevindingen op zijn reis naar Nederland, in het bijzonder t.a.v. het beroepingswerk. De meester krijgt het woord. In nauwe samenwerking met ds Los en de hoorcommissie de brs Alkena en Groenveld, zijn er vele pogingen gedaan om een predikant te beroepen of een leenpredikant te krijgen. Aanvankelijk

leek het er op, dat we een leenpredikant zouden krijgen. Doch tot op heden is er geen resultaat gekomen. Soms was het financieel niet te realiseren, maar **v**aak was het in de gemeente, waar de predikant diende niet verantwoord, vanwege de moeilijkheden die door het verschijnen van de Open Brief nu actueel geworden zijn in vele gereformeerde kerken. Er was nog één dominee, die een beroep in overweging wilde nemen, doch hij stond nog te kort in zijn gemeente.

Vlak voor het vertrek uit Holland ontmoette br. Nap een der predikanten, die reeds eerder door onze gemeente beroepen was. Deze bleek bereid om thans als leenpredikant te gaan; hij zou het op zijn kerkeraad brengen.

Verder is het van belang te vermelden, dat ds Los na zijn vertrek uit Monte Alegre 32 maal gesproken heeft op een voorlichtingsvergadering voor geïnteresseerden. Verder heeft onze meester contact gehad met de Zendingscommissie te Assen. We hopen, dat ds Braaksma spoedig klaar is om naar Brazilië over te komen, teneinde, naar we mogen verwachten, ook hier het Woord en de sacramenten te bedienen.

De meester stond verder stil bij de kerkelijke moeilijkheden in Nederland. Gelukkig ontvangen we regelmatig het Gereformeerd Gezinsblad, de Reformatie en enkele kerkbodes in de leesportefeuille. Hierdoor zijn we, en blijven we enigzins op de hoogte. Moge de Koning der Kerk onze getrouwe voorgangers moed en kracht geven en het rotsvast geloof, dat, wanneer we de goede strijd des geloofs strijden, wij de hand mogen leggen op de rijke beloften Gods, die moed en kracht geven.

Aan meester Nap wordt dank gebracht voor zijn rustig en duidelijk verslag en voor de arbeid hiervoor verricht.

Enkele bezoeken worden nog vastgesteld. Hierna gaat br. H. Buitenhuis voor in dankgebed, en sluit de praeses de vergadering.

KERKERAADSVERSLAG

8-2-68

Bij de gebruikelijke opening wordt gelezen Efeze 2 : 1-11.

Na de lezing der notulen komen de ingekomen stukken aan de orde.

1. Brief van de Kerk te New-Westminster, Canada. Deze kerk besloot in samenwerking met andere kerken in West-Canada om zending te drijven in het westen van Brazilië onder de Indianen. Ze zullen proberen hiervoor een zendeling te vinden.

2. Brief van onze Zendings- en Evangelisatiecommissie. Deze commissie zag gaarne: a. Roulering (periodieke aftreding) der commissieleden.

b. Toevoeging van een kerkeraadslid. c. Toevoeging van mej. Dees.

Na bespreking wordt besloten punt a. af te wijzen. De punten b en c worden goedgevonden. Als kerkeraadslid wordt br. H. Buitenhuis Sr bereid gevonden toe te treden.

Enkele bezoeken worden besproken. Bij de rondvraag komt aan de orde het verzoek van de schoonmaakster om hulp om de kerkvloer eens een goede beurt te geven. De voorkamer van de pastorie wordt afgestaan aan de school.

Hierna gaat br. M. Timmerman voor in dankgebed en sluit de praeses de vergadering.

J. Glas.

Ds S. BRAAKSMA

Zojuist ontving de kerkeraad bericht van de Zendingscommissie te Assen, dat ds Braaksma eind April zal afreizen, en in het begin van Mei in onze kolonie zal arriveren. Hem is de vrijheid verleend, om onze gemeente van dienst te zijn in de bediening van Woord en Sacramenten. Aangezien de cursus aan het taleninstituut te Campinas pas in september aanvangt, zal het zendelingsgezin D.V. gedurende die tijd in de kolonie verblijven. Met grote blijdschap en dankbaarheid werd van deze tijding kennis genomen. In de ochtenddienst op zondag 25 februari werd de brief voorgelezen, en de Here dank gebracht.

C o ö p e r a t i e - n i e u w s

Nu het jaar onzes Heren 1967 weer ten einde is, en we ons oog in gedachten nog eens terug laten blikken over het afgelopen jaar, is er veel, dat ons tot dankbaarheid stemt, voor alles, wat we uit Gods Vaderhand mochten ontvangen. Als leden van de Coöperatie spaarde Hij ons allen bij de gezondheid. Het werk in de fabriek en op kantoor kon rustig doorgaan. Wel werden we teleurgesteld, doordat onze nieuwbenoemde bedrijfsleider, de heer Kistenan te Rouveen niet tot ons kon overkomen. Na herstel van zijn ziekte werd hij opnieuw benoemd, maar kort geleden ontvingen we het bericht, dat hij om gezondheidsredenen definitief afziet van Brazilië. Dit is voor ons en voor hem een grote teleurstelling. Geve de Here aan beide zijden wijsheid en vertrouwen op Hem.

De producten konden op tijd verkocht worden. Voor ernstige veeziekten werden we gespaard. Ook de samenwerking tussen de leden en het bestuur was goed. Al met al veel om oprecht dankbaar voor te zijn.

De productie bleef vrijwel gelijk aan het voorgaande jaar. Ook de verkoop in Harmonia en Telemaco Borba kon op dezelfde voet voortgaan. In Curitiba ging het de eerste helft van het jaar vlotter, dan in de laatste maanden. Er komt steeds meer vraag naar kaas in Cryovac-verpakking, nl luchtdicht verpakte verse kaas. In de kolonie houdt men meer van belegen kaas, gezien de vele kazen, die gemerkt met naam en adres in de koelcel liggen.

Ook werd er met de productie van Yogurte begonnen, waarvan in de eerste maanden de kolonisten zelf de belangrijkste afnemers waren. Dit moest men eerst leren, althans de Brazilianen. Met de vele Duitsers die in Harmonia wonen was dat anders. Maar het is toch wel een product, waarvan men zo langzamerhand smaak krijgt, vooral in de cantina van de papierfabriek.

De bereiding van de producten ging naar wens. De kaas en boter waren van een goede kwaliteit. De kaas werd behandeld met Movilith (vloeibare plastic), maar nu er steeds meer vraag om Cryovac-kaas komt, werd besloten te onderzoeken of onze kaas houdbaar blijft in Cryovac. Als dit gunstig uitvalt zal er een verpakkingsmachine aangeschaft worden.

Met de aankoop van mais en het eiwitrijk voer, zoals amendoin, soja en algodão kon naar behoefte worden voorzien. De maisprijs bleef dit jaar erg stabiel, en ook, nu de nieuwe oogst al weer in zicht is, blijkt de vorige oogst nog niet uitverkocht, zodat de prijs voorlopig niet meer zal stijgen.

Wat wel gestegen is in dit jaar is de belasting op de producten, en de sociale lasten. In verhouding daarmee is de melkprijs te weinig gestegen, en zoals de vooruitzichten nu zijn, zal dit de eerste maanden nog wel zo blijven.

Laat dit, voor wat de toekomst betreft een stimulans zijn, om goed op onze zaken te letten, en in de mooie taak, die we als kolonisten hebben, met vreugde onze arbeid verrichten, die ons op de schouders is gelegd.

En laten we ook in 1968 ons vertrouwen blijven stellen op onze Hemelse Vader, Die ons tot hiertoe hielp, en Die ons ook in het komende jaar zal helpen, als wij naar op Hem blijven vertrouwen, en in Zijn wegen blijven wandelen.

Wat de toekomst dan brengen zal, hetzij voor- hetzij tegenspoed, dat maakt geen verschil. Laten we met elkaar onze taak in vol vertrouwen op God blijven verrichten, tot heil van Zijn Kerk en Kolonie.

J. Buitenhuis.

..-.-.-.-..